

1000 tak til Projektleder Jonas Demant for at have hjulpet os med informationer til denne artikel :-)

Kundeportræt:

Brugernes Akademi

Brugernes Akademi arbejder for at gøre livet lettere for mennesker med et stofmisbrug, og med en ny test fra Triolab, Xpert HCV Fingerstick, har de nu mulighed for at teste de udsatte stofbrugere for HCV, lige der hvor de er. Med den nye test kan Brugernes Akademi yde en endnu bedre service over for deres udsatte målgruppe og samtidig medvirke til at bringe os nærmere WHO's mål om at udrydde hepatitis C.

Brugernes Akademi, som ligger på Vesterbro i København, er en NGO (non-governmental organization), som blev startet for 10 år siden af Anja, som er tidligere stofbruger. Foreningen blev startet med henblik på at arbejde for at gøre livet lettere for stofbrugere, både i København og i resten af landet.

Medarbejderne i Brugernes Akademi er alle frivillige ildsjæle, og de har vidt forskellig baggrund. Nogle er som Anja tidligere stofbrugere, mens andre er uddannet sundhedspersonale (f.eks. sygeplejersker og læger). Erfaringen er, at man bedst når de udsatte stofbrugere med humor, i deres eget sprog og frem for alt uden moralisering, diskriminering og krav. Derfor kan det være en fordel at have kendskab til miljøet i forvejen og at have en åben og tolerant tilgang til brugerne.

Med de mange forskellige kompetencer og menneskelige egenskaber, som er i spil i Brugernes Akademi, er det i dag muligt, at arbejdet foruden den direkte sociale indsats også kan omfatte undervisning af behandlere og social- og sundhedsfaglige personer i, hvordan man kan reducere skaderne af stofbrug og udsathed, samt påvirkning af den politi-

ske indsats på området. Derudover er det et vigtigt fokuspunkt for folkene bag Brugernes Akademi at arbejde med at reducere de helbreds-mæssige følger af et stofbrug.

For nyligt har Brugernes Akademi haft mulighed for at købe en lille lastbil, og med den kan de frivillige nu køre rundt til fixerum, shelters og andre væresteder rundt omkring i landet, hvor de udsatte stofbrugere mødes for at overnatte, få lidt mad og møde lige-sindede. Med lastbilen kan de frivillige tilmed medbringe forskelligt laboratorieudstyr, hvilket betyder, at det nu kan lade sig gøre at udføre forskellige diagnostiske test lige der, hvor stofbrugeren er. Det åbner op for, at flere testes, og testes tidligere, og dermed at behandling af den enkelte kan iværksættes hurtigere.

GeneXpert og Xpert HCV VL Fingerstick

GeneXpert HCV VL (Viral Load) Fingerstick er en ny test, som udføres på GeneXpert-udstyret fra vores leverandør Cepheid.

Xpert HCV VL Fingerstick-testen simplificerer HCV-testningen, så patienten kan få svar på sin HCV-status allerede efter én time. Testen kan udføres efter en kort oplæring af alle personalegrupper og udføres fra et prik i fingeren. Den er således ideel til prøvetagning hos intravenøse stofbrugere.

GeneXpert-udstyret kan fås i forskellige valgfrie størrelser med 1-80 samtidige tests, alle med random access (prøver kan køres uafhængigt af hinanden). Udstyret kan i de mindre versioner gøres mobilt med opbevaring og transport i en flightcase, også leveret af Triolab; En løsning, som er ideel til brug i en "fast track clinic" med fokus på hurtig og effektiv testning og iværksættelse af behandling af udsatte mennesker.

Blandt det vigtige udstyr i lastbilen findes nu som noget helt nyt et udstyr fra Triolab, GeneXpert (udviklet af firmaet Cepheid), der kan udføre en HCV RNA-test på kun én time. Hepatitis C (HCV) er et af de store problemer for stofbrugere, idet sygdommen overføres via blodet, og smitten sker typisk ved deling af sprøjter, kanyler og andet udstyr. HCV-smitte fører oftest over en årrække til dårlig leverfunktion, nedsat livskvalitet og i sidste ende en tidligere død.

Behandlingsmulighederne for HCV er i de sidste år blevet væsentligt forbedret, idet det nu med den nyeste antivirale behandling (DAA) er muligt at helbrede 95 % af de smittede med meget få bivirkninger, ligesom prisen på medicinen er reduceret væsentligt, hvilket har gjort medicinen tilgængelig for alle smit-

tede. Samtidig har WHO sat som mål, at 90% af alle HCV-smittede skal være identificeret, og på verdensplan skal 80% af alle hepatitis C-patienterne være behandlet i 2030, og området er højt prioriteret hos landets infektionsmedicinske afdelinger.

Ud over at udlevere rene sprøjter og informere om, hvordan stofbrugere undgår smitte, tester de frivillige i Brugerens Akademi stofbrugere for HCV, hvis de er interesserede. Det er langt de fleste, idet de ofte har haft følgevirkningerne inde på livet enten hos dem selv eller hos deres venner, men der findes også mange fordomme og misforståelser i miljøet: "Jeg er ikke gul, så jeg har ikke hepatitis", "Medicinen er for dyr, der er ingen grund til at bruge så mange penge på mig" eller "Jeg kan ikke få behandling alligevel, da jeg stadig er stofbruger". Derudover har mange stofbrugere dårlig erfaring med det offentlige system, som de derfor helst undgår.

I første omgang testes for HCV med en immunologisk test for HCV-antistoffer, som tager 20 minutter. Er denne test positiv følges op med Triolabs nye Xpert HCV VL Fingerstick test. På sigt håber Brugerens Akademi dog på kun at skulle udføre én HCV-test, nem-

lig den mere sikre Xpert HCV VL Fingerstick RNA-test, som i øvrigt også kan påvise virus i blodet på et tidligere tidspunkt end den immunologiske test, ligesom den opdager HCV-smitte hos immunkompromitterede, som ikke altid vil udvikle HCV-antistoffer. På den måde opstår der ikke usikkerhed om validiteten af testen undervejs, og den samlede tid, til resultatet foreligger, er kortere – i daglig tale en "fast track clinic" til fordel for alle.

Begge test kan udføres af de frivillige i Brugernes Akademi fra et prik i fingeren. At bruge en så skånsom opsamlingsmetode er en klar fordel, da mange stofbrugere qua deres stofbrug har ødelagte vener og gerne vil skåne de sidste gode steder til eventuelle fremtidige injektioner.

At Xpert HCV VL Fingerstick allerede efter én time kan bidrage med validt svar, er samlet set et kæmpe skridt for Brugernes Akademi og deres klienter, som i sidste ende sandsynligvis vil betyde, at langt flere stofbrugere vil blive testet, behandlet og dermed clet for deres HCV-smitte/-sygdom. Er stofbrugeren positiv i Xpert HCV Fingerstick-testen, følges der hurtigst muligt op med en blodprøve og en scanning, og derefter kan den 12 ugers antivirale behandling startes, forudsat brugeren accept.

Et behandlingsforløb for en hjemløs stofbruger uden midler og overskud er ofte en meget stor udfordring, og derfor samarbejder Brugernes Akademi med de lokale infektionsmedicinske afdelinger om at gøre de videre undersøgelser, eks. fibroscan, og behandlingsforløbet så enkelt og gnidningsfrit som muligt uden mange konsultationer og ambulatoriebesøg. Ofte sørger de frivillige for at køre stofbrugeren direkte til den lokale infektionsmedicinske afdeling for opstart af behandling – og senere i forløbet kan medicinen udleveres direkte hos Brugernes Akademi.

Under hele opsporings- og behandlingsforløbet for HCV yder de frivillige hos Brugernes Akademi, med stor entusiasme og forståelse for de udsatte klienter, en kæmpe indsats, og samarbejdet med projektleder Jonas Demant, professor Jeffrey Lazarus og de andre frivillige i Brugernes Akademi er en meget stor inspirationskilde for os i Triolab. Vi er meget stolte af og glade for at være en del af et så meningsfuldt og spændende arbejde.

BRUGERNES AKADEMI

ærlig info om stofbrug

Hepatitis C (smitsom leverbetændelse C) skyldes et virus. Der findes forskellige genotyper, og genotype 1 og 2 er de hyppigste i Danmark. Man kan blive smittet med hepatitis C via blod, seksuel kontakt (meget lille risiko), smitte fra mor til barn, tatoveringer/piercing eller via stikuheld.

Man regner med, at ca. 70 % af alle stiknar-komaner er hepatitis C-smittede, og 50 % af dem har en kronisk infektion. Halvdelen af de smittede er pt. udiagnosticerede.

Symptomerne på hepatitis C-smitte kan være forskellige i den akutte og den kroniske fase. Ofte mærker den smittede ingen symptomer i den akutte fase. 60-70 % af de smittede udvikler kronisk hepatitis. Den kroniske hepatitis kan være symptomløs eller med mindre symptomer som træthed, trykken under højre ribbensrand samt muskel og ledsmerter. I alvorligere tilfælde kan der ses nervebetændelse, diabetes 2 eller påvirkning af nyrer. Ca. 25 % af de smittede vil med årene udvikle skrumpelever, ligesom der også ses en øget forekomst af leverkræft.

Ved tidlig behandling for hepatitis C kan både sygdom og symptomer reduceres eller elimineres fuldstændig. Langvarig ubehandlet infektion kan, trods eliminering af smitten, give livsvarige følgetilstande og nedsat livskvalitet.